

¡BOMBA!

Hay campamentos vacíos,
pero hay que andar preparados,
pues cuenta Estados
por miles los deportados

K'untzil

Miércoles 29 de enero de 2025

CAMPECHE · YUCATÁN · QUINTANA ROO · AÑO 10 · NÚMERO 2407 · www.lajornadamaya.mx

Talamchaj u kuxtal kaaj tu lu'umil Congo úuchik u yokol xma' u'uyaj t'aano'obi'

Ts'íib yéetel oochel Ap / p 30

Yaan wiinkilalo'ob pekekbal yóok'ol bej. Ma' tu chúukpajal ts'akyaj te'el kúuchilo'obo' tumen táan u ts'aatáanta'al ya'abach máak máax ti' ucha'an loob tumen ts'ona'an wa tumen wak'a'an ba'ali'. Sáasil, ja' yéetel tak Interneté' xot'a'an, yéetel táan u yokolta'al kúuchilo'ob tu'ux ku liik'sa'al ts'aako'ob yéetel janabe'enba'alo'ob.

Ma' sáasil yanik beyka'aj ti' Gomae' ti'alinta'an tumen

rebeldes, máaxo'ob ook ti' noj kaaj p'aatal tu lak'inil República Democrática del Congo, tu ja'atskabil le lunes máaniko', ichil saajkil yéetel papaxk'ab ti' kajnáalo'ob yaan te'elo'.

"Jela'an yéetel jach k'aas bix yanik ba'al", tu ya'alaj Greg Ramm, u jo'olbesajil Congo ti' u mola'ayil áantaj Save The Children. "Mina'an kúuchil xma' sajbe'entsil wa Goma yaan máak. Kéen púuts'uk máak ti'

ts'oon wa wa'awak'aje', ku yantal u kaxtik uláak' kúuchil".

Beyxan yaan tsookmeyaj a'alike' ts'o'ok u yantal sexual loobilaj yéetel violaciones tumen máako'ob yaan te'el kaajo', tu ya'alaj ONU.

U múuch'il M23 jump'éel ti' le kex 100 u p'éel múuch' ba'atel ku meyaj ti'al u ts'aabal orden tu lak'inil Congo ikil táan jump'éel ti' u asab chowak ba'atelil África, tumen tak walkila' ts'o'ok u tse'eel 4,5

millonesil máako'ob, yéetel ts'o'ok u yantal ba'ax k'aaba'inta'an tumen ONU beey "jump'éel ti' le maas chowak talamil ts'o'ok u yantal ti' yóok'ol kaab".

Kex 300 mil máako'ob táan ka'ach u kaláantikubáaj ti' campamentos tu táankabil Gomae' yanchaj u jóok'olo'ob tuka'atéen je'ex úuchik u bin u yilo'ob bix péeknaj ba'al le fin de semana máaniko', beey a'alaj tumen ONU.